

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор ПТ „Ломбард Компанія-Аверс”

_____ /Колісник К.С./

«20 березня 2017 року

ВНУТРІШНІ ПРАВИЛА (ІНСТРУКЦІЯ)

по здійсненню діяльності з

приймання у заклад виробів з дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння

(нова редакція)

м. Кропивницький

Загальні положення

Ці Правила визначають основні вимоги щодо здійснення діяльності із приймання у заклад виробів із дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння (надалі – предмети закладу) в якості забезпечення зобов'язань за договорами про надання ломбардом фінансового кредиту та закладу майна до ломбарду на ломбардних відділеннях ПТ „Ломбард Компанія-Аверс ” (далі за текстом – Товариство).

Правила поширюються на приймання у заклад наступних виробів:

- ювелірні вироби з дорогоцінних металів зі вставками з дорогоцінного каміння та без вставок;
- монети з дорогоцінних металів та таких, що містять у собі дорогоцінні метали: старі (дореволюційні та радянські), ювілейні, пам'ятні та іноземні монети;
- медалі та жетони дореволюційного виготовлення, іноземні, а також радянські ювілейні та пам'ятні медалі з дорогоцінних металів і таких, що містять у собі дорогоцінні метали;
- корпуси годинників з дорогоцінних металів вітчизняного та іноземного виробництва;
- срібні оправы фарфорових та кришталевих виробів;
- вироби із срібла (столові прибори, портсигари, шкатулки, підсвічники тощо);
- предмети релігійного культу з дорогоцінних металів або таких, що містять у собі дорогоцінні метали;
- елементи протезів, зубні протези із золота, що були у використанні, а також зубні диски;
- інші вироби, які не заборонені для приймання під заставу чинним законодавством.

У заклад не приймаються:

- зливки із дорогоцінних металів;
- пластини та дріт, які мають вміст дорогоцінних металів;
- технічне золото та срібло;

Приймання у заклад предметів закладу здійснюється у спеціалізованих приміщеннях Товариства - ломбардних відділеннях (далі – приміщення ломбарду, ломбардні відділення).

ТЕРМІНОЛОГІЯ

У цих Правилах нижче наведені терміни вживаються у такому значенні:

Договір - договір про надання ломбардом фінансового кредиту та закладу майна до ломбарду, який укладається з клієнтом при здійсненні ломбардної операції – видачі кредиту та отриманні у заклад виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння.

Специфікація - невід'ємна частина Договору, що містить відомості про Клієнта, якісні характеристики Предмета закладу (найменування, метал, вага, проба тощо), суму кредиту, відсоткову ставку, строк Договору, інші відомості.

Клієнт/Заставадавець/Позичальник - особа, яка отримує кредит та надає у заклад вироби з дорогоцінних металів, дорогоцінне каміння згідно Договору.

Предмети закладу – ювелірні та побутові вироби із дорогоцінних металів, незалежно від типу проби та ваги дорогоцінних металів, дорогоцінне каміння, брукхт із вмістом дорогоцінних металів, які надаються у заклад за Договорами.

Ювелірний виріб з дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння - виріб культурно-побутового призначення з дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння.

Брукхт із вмістом дорогоцінних металів - деталі, вузли, вироби та матеріали, що стали непридатними чи втратили експлуатаційну цінність і містять дорогоцінні метали у будь-якому вигляді.

Маса в лігатурі - загальна маса сплаву (золота, срібла, платини).

Заклад – операція з надання ломбардом фінансового кредиту та отримання в якості забезпечення зобов'язань за цим кредитом майна у заклад.

Викуп – операція з повернення Клієнтом кредиту, сплата відсотків за користування кредитом, отримання предмету закладу з ломбарду.

Дорогоцінне каміння – природний мінерал з сировини в обробленому вигляді першого порядку – алмаз (діамант), рубін, сапфір синій, смарагд.

Органи державного пробірного контролю - Державна пробірна служба та підлеглі їй регіональні інспекції пробірного контролю.

Державний гемологічний центр України – орган державного контролю, який проводить незалежну експертизу та контролює якість сировини і виробів з дорогоцінного каміння, здійснює експертну оцінку дорогоцінного каміння.

Промислові споживачі - суб'єкти підприємницької діяльності, які використовують дорогоцінні метали і дорогоцінне каміння для виготовлення своєї продукції (включаючи напівфабрикати) і діють на підставі спеціальних дозволів (ліцензій), одержаних у порядку, встановленому законодавством.

ПОРЯДОК ПРИЙМАННЯ У ЗАКЛАД

Приймання у заклад ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння здійснюється тільки за наявності документа, що посвідчує особу, яка передає предмет закладу в забезпечення своїх грошових зобов'язань.

Оцінка предметів з дорогоцінних металів (виробів, брукхту) здійснюється за вагою, пробою, іншими якісними характеристиками виробу (дугість, нестандартні розміри, форми виробу, що ускладнюють здійснення опробовування) відповідно до затвердженого прейскуранта цін (зазначається у Додатках), за взаємним погодженням Ломбарду та Клієнта. Якщо відбиток клейма на Предметі закладу викликає сумнів, то з дозволу Клієнта, для визначення проби використовують хімічні реактиви. У разі відмови Клієнта від опробовування предмету закладу Договір не укладається.

Працівники ломбарду повинні мати спеціальну професійну підготовку та належну кваліфікацію, знати технологію опробовування виробів з дорогоцінних металів та навички оцінювання дорогоцінного каміння.

Приміщення ломбарду мають бути оснащені спеціальним технологічним обладнанням та інвентарем, що забезпечують необхідні умови для приймання у заклад (опробовування, зважування, тощо.), обліку, зберігання виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, а також обладнані охоронною та протипожежною сигналізацією.

Приміщення ломбарду забезпечуються ваговимірними приладами відповідних типів не менше 2-го класу точності та меж вимірювання згідно Технічного регламенту неавтоматичних зважувальних приладів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2009 року N 190, а також приладами, інструментом тощо..

Засоби вимірювання, що використовуються під час приймання у заклад виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, повинні пройти перевірку або метрологічну атестацію в територіальних органах, уповноважених (акредитованих) на її проведення, та мати чинне свідоцтво про перевірку робочого засобу вимірювальної техніки.

Робоче місце працівників ломбарду має бути розташоване таким чином, щоб забезпечити візуальне спостереження клієнтом процедури оцінки виробів (визначенні проби, зважуванні, вилученні штифтів тощо).

Зважування цінностей проводиться у відповідності з вимогами «Інструкції про порядок одержання, використання, обліку та зберігання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння», затвердженої наказом Міністерства фінансів України N 84 від 6 квітня 1998 року, а саме:

Похибка визначення (зважування та обліку) маси дорогоцінних металів не більше ніж:

а) золота, платини, металів платинової групи у вигляді, сировини, напівфабрикатів, виробів, брухту і відходів:

± 0,01 г - для маси не більше 1 кг;

± 0,1 г - для маси більше 1 кг до 10 кг включно;

± 0,2 г - для маси більше 10 кг до 20 кг включно;

± 0,5 г - для маси більше 20 кг до 50 кг включно;

б) срібла у вигляді сировини, напівфабрикатів, виробів, брухту і відходів:

± 0,1 г - для маси не більше 1 кг;

± 1 г - для маси більше 1 кг до 10 кг включно;

± 2 г - для маси більше 10 кг до 20 кг включно;

± 5 г - для маси більше 20 кг до 50 кг включно,

що відповідає метрологічним характеристикам ваг II-го класу Технічного регламенту неавтоматичних зважувальних приладів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2009 року N 190.

Вироби, матеріали, брухт і відходи з масовою часткою дорогоцінних металів менше ніж 5 відсотків зважуються на вагах з похибкою зважування, не більшою ± 0,05 відсотка маси, яка зважується.

Маса дорогоцінного каміння (крім бурштину та перлів) визначається на вагах II-го класу Технічного регламенту неавтоматичних зважувальних приладів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2009 року N 190, з похибкою зважування, не більшою 0,01 карата.

Бурштин та перли в сировині зважуються на вагах з похибкою, не більшою 0,1 грама.

Різниці маси дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, виявлені під час зважування, повинні бути відображені в облікових документах.

Працівник ломбарду повинен уважно розглянути предмет закладу, виявити місце для надпилу та опробування кислотою (так, щоб *не робити зайвого* надпилу), попередити клієнта, про те, що його виріб буде опробований хімічними реактивами.

Вироби з *вставками із напівдорогоцінного та штучного каміння* (сережки з каменями, каблучки з каменями, кулони з каменями та ін.) оцінюються **розрахунковим методом**:

- виріб зважується згідно даної інструкції та фіксується загальна вага;

- за допомогою вимірного інструменту визначається розмір вставки та з відповідністю з таблицями вага вставки (див. додатки);

- від встановленої загальної ваги даного виробу віднімається вага вставки (якщо вставок кілька – віднімається загальна вага вставок);

- при розрахунках з клієнтом враховується тільки чиста вага дорогоцінного металу.

Вироби з *вставками із недорогоцінних металів* (обручки з напайками, чоловічі та жіночі обручки з напайками та ін.) оцінюються таким способом:

- зважування проводиться згідно даної інструкції, визначається загальна вага;
- визначення знижок на недорогоцінні метали проводиться розрахунковим методом;
- при розрахунку з клієнтом враховується лише чиста вага дорогоцінного металу.

У виробках, які прикрашені *емаллю* знижка на емаль проводиться індивідуально у кожному окремому випадку, згідно площі, яку займає емаль та глибини покриття.

У виробках з *черненням* малюнком знижка на чернення не проводиться.

У золотих *годинниках* проводиться знижка на механізм, штифти, пружини, піддавки а також на браслети, якщо вони не золоті.

На *портсигарах* проводяться знижки згідно додатку.

Проба сплаву дорогоцінного металу у **монетах** визначається за допомогою каталогу та додатково кислотним реактивом (див. додаток).

Проба сплаву та чиста вага дорогоцінного металу у **орденах** та **медалях** визначається за допомогою каталогу (див. додаток).

В срібних столових та десертних **ножах**, як правило, лезо виготовлене із нержавіючої сталі, а черенок (колодочка) срібний. Оцінюванню підлягає тільки черенок. Вага леза визначається розрахунковим методом.

Наприклад: срібний столовий ніж Київського заводу:

- вага колодки із срібла 875 проби = 27,0г,
- вага колодки десертного ножа = 17,0г.

Золоті *ланцюжки* бувають:

- а) тонкокільцеві;
- б) крупнокільцеві;
- в) порожньотілі;
- г) бортові (для кишенькових годинників).

На недорогоцінний метал, який, як правило, міститься у замках ланцюгів проводиться знижка в залежності від ваги виробів (від 0,02 грам та більше - див. додатки).

Зубні протези (чи заготовки для їх виготовлення), які відповідають 900 пробі золота та з'єднані припоєм 750 проби, приймаються по 900/750 пробі золота. Сталеві протези із золотим запиленням під заставу не приймаються.

ОБЛІК ПРЕДМЕТІВ ЗАКЛАДУ.

Товариством обрано наступні форми обліку дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння і виробів з них:

- автоматизований облік
- облік за допомогою первинних документів.

1. **Автоматизований облік** виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння.

Форми та методи автоматизованого обліку.

Форми автоматизованого обліку – електронна.

Метод автоматизованого обліку – спеціально розроблене програмне забезпечення для ломбардної діяльності.

Автоматизований облік виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння здійснюється за допомогою комп'ютерної програми «Pawn Shop» (далі – Комп'ютерна програма), що є обліковою реєструючою системою ломбарду.

Комп'ютерна програма здійснює автоматизований облік дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння і виробів з них за кожною номенклатурно-обліковою позицією з відображенням реквізитів, передбачених пунктів 9.5.1, 9.5.2., 9.5.3. Інструкції про порядок одержання, використання, обліку та зберігання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 6 квітня 1998 року N 84.

Комп'ютерна програма забезпечує узагальнення облікової інформації щодо дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння і виробів з них за будь який часовий період (день, місяць, квартал, рік, інший період) за наступними категоріями:

- ті, що знаходяться у заставі
- ті, що викуплені позичальниками,
- вироби інкасовані (підготовлені для примусової реалізації),
- _____ (вказати інше, за необхідності)

Товариство **1 раз на квартал** друкує облікові дані дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння і виробів з них з Комп'ютерної програми. Ці документи мають бути прошиті, пронумеровані по сторінках, підписані керівником або іншою уповноваженою особою і скріплені печаткою Товариства.

Строк зберігання облікових та звітних документів, у тому числі документів оперативного обліку дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння і виробів з них - 3 роки.

Ломбард забезпечує захист інформації в Комп'ютерній програмі з метою унеможливлення будь-яких змін щодо даних, зафіксованих після здійснення операцій засобами програмного забезпечення.

Щоденно виконується процедура резервного копіювання бази даних. Резервні копії зберігаються на окремому носії інформації або на окремому спеціалізованому сітьовому апаратному засобі.

Доступ до Комп'ютерної програми ломбарду є обмеженим та дозволяється лише визначеному на це персоналу.

Для захисту від несанкціонованого доступу до баз даних Комп'ютерної програми Товариством розроблено окремий порядок установавання відповідних паролів.

2. Облік за допомогою первинних документів.

Облік виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, що є предметами закладу здійснюється за допомогою облікових документів наступним чином:

При прийнятті у заклад виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, брухту із вмістом дорогоцінних металів, укладається Договір, у Специфікації до нього зазначається опис Предмету закладу, та фіксуються облікові дані Предмету закладу, такі як:

для ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння:

- назва дорогоцінного металу (золото, срібло, платина);
- назва виробу (каблучка, ланцюг, тощо);
- проба;
- маса в лігатурі;

- маса дорогоцінного металу в чистоті (дозволяється не зазначати, коли масова частка дорогоцінних металів у матеріалах невідома);
- кількість (штук/пар);
- назва вставки дорогоцінного каміння;
- якість, характеристика дорогоцінного каміння;
- форма огранування дорогоцінного каміння;
- кількість у штуках дорогоцінного каміння;
- маса в каратах дорогоцінного каміння;
- маса у грамах (для бурштину та перлів);
- маса вставки з недорогоцінних металів і недорогоцінного каміння;
- номер виробу (за необхідності)
- наявність дефектів (подряпини, тріщини, ушкодження, тощо)

для дорогоцінних металів і виробів з ними або з них (крім ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння):

- назва дорогоцінного металу (основного металу в сплаві);
- назва виробу ;
- розмір напівфабрикату (ширина, товщина, діаметр, об'єм тощо);
- проба або масова частка дорогоцінних металів у розчині, зливку тощо;
- марка сплаву;
- маса в лігатурі або маса нетто;
- маса дорогоцінного металу в чистоті;
- кількість (за необхідності);
- номер партії або шифр виробу (за необхідності).

для дорогоцінного каміння:

- назва;
- група, підгрупа;
- якість, характеристика каміння;
- форма огранування;
- кількість у штуках;
- маса в каратах;
- маса у грамах (для бурштину та перлів).

Приймання у заклад і зберігання Предметів закладу провадиться відповідно до вимог нормативно-правових актів з цих питань.

Перед здійсненням інкасації (зверненні стягнення) предмету закладу, у випадку невиконання Клієнтом умов Договору по закінченні строку його дії, працівник ломбарду, за наявності телефонного номеру клієнта, зобов'язаний у телефонному режимі проінформувати Клієнта про те, що Предмет закладу передається до Центрального сховища для подальшої реалізації.

При передачі невикуплених Заставадавцями Предметів закладу з ломбардного відділення (відокремленого підрозділу Товариства) до центрального сховища Товариства складається накладна про внутрішнє переміщення, на підставі якої і здійснюється передача.

Невикуплені Заставадавцями Предмети закладу підлягають примусовому відчуженню в порядку та на підставах передбачених чинним законодавством, при цьому складаються необхідні супровідні документи, (рахунки-фактур, прибутково-видаткові накладні, реєстри, тощо).

ЗБЕРІГАННЯ ПРЕДМЕТІВ ЗАКЛАДУ.

Зберігання предметів закладу (виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, брухту із вмістом дорогоцінних металів) провадиться відповідно до вимог нормативно-правових актів з цього питання.

Зберігання здійснюється у спеціальних приміщеннях, обладнаних технічними засобами охорони та протипожежною сигналізацією, матеріально відповідальними особами, з якими укладаються договори про матеріальну відповідальність у порядку, встановленому чинним законодавством України.

Солі, кислоти та інші сполуки, що містять дорогоцінні метали, для уникнення їх псування необхідно зберігати у спеціально обладнаних сховищах у відповідній тарі згідно з вимогами чинних нормативних документів.

Предмети закладу зберігаються у сейфі (сейфах), які по закінченню робочого дня опломбовуються особистою печаткою матеріально відповідальної особи у сховищі приміщення ломбарду.

Ключ від сейфу з цінностями знаходяться у матеріально-відповідальної особи ломбардного відділення Товариства.

За відсутності матеріально відповідальної особи місця зберігання відчиняє комісія ломбарду з питань обліку і зберігання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння з письмового дозволу керівника ломбарду зі складанням відповідного акта.

Приміщення для зберігання цінностей по закінченню робочого дня зачиняється матеріально відповідальною особою і здається під охорону відповідній службі охорони.

Кожен предмет закладу зберігається в індивідуальній упаковці (поліетиленовому пакеті). Працівник ломбарду несе персональну відповідальність за збереження отриманих дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, які перебувають на його робочому місці протягом робочого дня, що повинно бути відображено в його посадовій інструкції.

При передачі зміни, працівники ломбарду обов'язково перевіряють наявність предметів закладу, їх відповідність обліковим документам, складають Акти прийому передачі зміни інвентаризаційну відомість та акт інвентаризації.

Забороняється зберігання у сховищі (сейфах) особистих речей працівників ломбардного в Товариства.

Працівники Ломбарду несуть відповідальність (дисциплінарну, матеріальну) за порушення порядку та правил оцінки предметів закладу, зазначених у цій Інструкції, за порушення правил схоронності Предметів закладу.

Організацію зберігання та збереження дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння забезпечує керівник ломбарду.

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ПРЕДМЕТІВ ЗАКЛАДУ.

Інвентаризація предметів закладу (виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, брухту із вмістом дорогоцінних металів) проводиться у порядку та строки, у відповідності з Інструкцією по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків, затвердженою наказом

Міністерства фінансів України від 11.08.94р. №69 та Інструкцією про порядок одержання, використання, обліку та зберігання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, затвердженою наказом Міністерства фінансів України від 06.04.98р. №84 один раз на рік станом на 1 січня.

Кількість інвентаризацій протягом року може бути збільшена у разі потреби керівництвом Товариства.

Інвентаризація дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння обов'язкова: при зміні матеріально відповідальних осіб (на день приймання-передавання справ); у разі пожежі чи стихійного лиха (на день після закінчення явищ); при виявленні фактів втрат і розкрадання, у разі реорганізації або ліквідації суб'єкта; за рішенням органу управління Товариства; на вимогу органу контролю під час здійснення заходів державного контролю (нагляду).

Дорогоцінні метали, дорогоцінне каміння, вироби з них, а також дорогоцінні метали і дорогоцінне каміння, що містяться у відходах і брухті, інвентаризуються у визначені терміни незалежно від проведення позачергових інвентаризацій, які проводяться протягом звітнього періоду або у зв'язку з виникненням надзвичайних ситуацій.

Для проведення інвентаризації за наказом керівництва Товариства створюється інвентаризаційна комісія з числа працівників за обов'язкової участі головного бухгалтера.

До складу комісії повинно входити не менше трьох осіб.

Наказом керівництва Товариства визначаються порядок, дати початку і закінчення інвентаризації, порівняння її результатів з даними бухгалтерського обліку і відображення їх в облікових документах і формах звітності.

До складу інвентаризаційної комісії не вводяться матеріально відповідальні особи, у підзвіті яких знаходяться дорогоцінні метали і дорогоцінне каміння, матеріальні цінності із вмістом дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, що підлягають інвентаризації.

У випадку, якщо через великий обсяг робіт однієї інвентаризаційної комісії недостатньо, керівництвом Товариства призначаються центральна інвентаризаційна комісія і робочі інвентаризаційні комісії, яким доручається проведення інвентаризації в окремих підрозділах. До складу комісій обов'язково вводяться працівники бухгалтерії. Центральна комісія організовує і контролює роботу робочих інвентаризаційних комісій.

До початку інвентаризації проводиться повна "зачистка" робочих місць в усіх місцях зберігання і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, доопрацьовуються усі документи стосовно надходження, переміщення та видачі предметів закладу (виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, брухту із вмістом дорогоцінних металів), вносяться відповідні записи в облікові документи, визначаються облікові залишки, залишки на день інвентаризації. Облікові залишки визначаються окремо за дорогоцінними металами і дорогоцінним камінням, які належать Товариству, та за дорогоцінними металами і дорогоцінним камінням, що перебувають у Товаристві на відповідальному зберіганні у заставі.

На період проведення інвентаризації операції приймання і видавання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння припиняються.

При довготривалому проведенні інвентаризації у виняткових випадках та тільки з письмового розпорядження керівника та головного бухгалтера ломбарду дорогоцінні метали і дорогоцінне каміння можуть видаватись матеріально відповідальним особам в присутності членів інвентаризаційної комісії. Такі цінності включаються в окремий інвентаризаційний опис, а у видаткових документах робиться відповідна відмітка за підписом голови інвентаризаційної комісії.

У разі коли інвентаризація не може бути проведена за один день, результати в цьому разі необхідно скоригувати на день початку інвентаризації. Якщо інвентаризація не закінчена в день її початку, приміщення на час відсутності інвентаризаційної комісії опечатується печатками матеріально відповідальної особи і голови інвентаризаційної комісії.

Дорогоцінні метали, дорогоцінне каміння або вироби, які передані на переробку до інших підприємств, перебувають у дорозі або передані іншому суб'єкту на умовах давальницької сировини, але обліковуються на балансі ломбарду, включаються в окремий інвентаризаційний опис на підставі супровідних документів.

Якщо на момент проведення інвентаризації є нерозпаковані посилки з дорогоцінними металами і дорогоцінним камінням, то їх треба розпакувати; наявність вмісту в них дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння перевіряється у присутності комісії за кількістю і масою і включається до окремого опису.

Інвентаризаційна комісія:

- а) проводить профілактичну роботу по забезпеченню збереження цінностей;
- б) розглядає письмові пояснення осіб, які допустили нестачу цінностей або інші порушення, і надає свої пропозиції щодо регулювання виявлених нестач та втрат від порушення цінностей;
- в) здійснює інвентаризацію майна, товарно-матеріальних цінностей, коштів у місцях зберігання;
- г) разом з бухгалтерією Товариства бере участь у визначенні результатів інвентаризації;
- д) вносить пропозиції з питань упорядкування приймання, зберігання і відпуску товарно-матеріальних цінностей, поліпшенню обліку та контролю за їх зберіганням;
- е) несе відповідальність за своєчасність і додержання порядку проведення інвентаризації відповідно до наказу керівництва Товариства, за повноту і точність внесення до інвентаризаційних описів даних про фактичні залишки майна, матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та заборгованості в розрахунках;
- є) оформляє протокол із зазначенням у ньому результатів інвентаризації і висновків щодо них, а також про вжиті заходи по запобіганню втратам і нестачам цінностей. В протоколі мають бути наведені відомості про причини і про осіб, винних у нестачах, втратах і лишках та про вжиті до винних осіб заходи.

Проведення інвентаризації є обов'язковим:

- а) при зміні матеріально відповідальних осіб (на день приймання-передавання справ);
- б) при встановленні фактів крадіжок або зловживань, при встановленні фактів втрачання і розкрадання цінностей (на день встановлення таких фактів);
- в) на вимогу органу контролю під час здійснення заходів державного контролю (нагляду);
- г) у разі пожежі чи стихійного лиха, аварій (на день після закінчення явищ);
- д) у разі реорганізації або ліквідації підприємства або передачі на баланс іншого підприємства;
- е) за рішенням органу управління Товариства;
- є) в інших випадках, передбачених законодавством.

Основні завдання інвентаризації:

- а) виявлення фактичної наявності матеріальних цінностей;
- б) встановлення лишку або нестачі матеріальних цінностей і коштів шляхом зіставлення фактичної наявності з даними бухгалтерського обліку;
- в) перевірка дотримання умов та порядку збереження матеріальних та грошових цінностей.

У разі проведення «раптових» інвентаризацій всі товарно-матеріальні цінності підготовляються до інвентаризації у присутності інвентаризаційної комісії, в інших випадках - завчасно. Вони повинні бути згруповані в порядку їх відображення в "Відомості інвентаризації".

Інвентаризація дорогоцінного каміння здійснюється в приміщенні ломбарду у присутності матеріально відповідальних осіб, на зберіганні яких знаходяться цінності. При виникненні форс-мажорних обставин (тривала хвороба працівника тощо) інвентаризація цінностей може бути проведена комісією без участі матеріально відповідальної особи на підставі письмового розпорядження керівника ломбарду.

Вага виробів з дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння встановлюється шляхом зважування, обміру тощо в установлених одиницях вимірювання.

Цінності, які надходять під час проведення інвентаризації, приймаються комісією і включаються до окремого списку.

Підрахунок виробів проводиться в порядку розміщення цінностей в даному приміщенні, не допускається безладний перехід комісії від одного виду цінностей до іншого.

Планова інвентаризація цінностей проводиться не рідше одного разу на рік.

Дані інвентаризації повинні бути відображені у відповідних формах, в яких заповнюються всі реквізити окремо за кожним місцем зберігання та використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, а також за матеріально відповідальними особами.

Інвентаризаційні описи складаються у 2-х оригінальних примірниках і підписуються інвентаризаційною комісією та матеріально відповідальною особою. Перший примірник інвентаризаційного опису залишається в інвентаризаційній комісії, другий - у матеріально відповідальної особи.

При зміні матеріально відповідальної особи інвентаризаційні описи складаються у 3-х оригінальних примірниках. Перший примірник інвентаризаційного опису залишається в інвентаризаційній комісії, другий - в особи, яка передає дорогоцінні метали і дорогоцінне каміння, третій - в особи, яка приймає дорогоцінні метали і дорогоцінне каміння.

Помилки, зроблені в інвентаризаційних описах, виправляються шляхом закреслення неправильних та зазначення над неправильними достовірних даних. Виправлення повинне бути обумовлене та підписане всіма членами інвентаризаційної комісії та матеріально відповідальною особою. В інвентаризаційних описах не дозволяється залишати незаповнені рядки, на останніх сторінках незаповнені рядки прокреслюються.

На підставі інвентаризаційних описів за окремими підрозділами складається загальний інвентаризаційний акт.

Про всі виявлені нестачі і лишки матеріально відповідальні особи повинні надати письмові пояснення інвентаризаційній комісії. На підставі отриманих пояснень і матеріалів інвентаризації інвентаризаційна комісія або центральна інвентаризаційна комісія, в разі її створення, в межах своєї компетенції визначає характер і причини виявлених відхилень від даних бухгалтерського обліку і вносить свої пропозиції керівництву суб'єкта для їх врегулювання, які фіксуються у протоколі.

Результати інвентаризації повинні бути відображені в облікових документах після закінчення інвентаризації у терміни, визначені в наказі про проведення інвентаризації.

На підставі проведеної інвентаризації керівник видає наказ, в якому виявлені під час інвентаризації розходження між фактичними й обліковими даними регулюються у такому порядку:

- лишки підлягають оприбуткуванню з подальшим виявленням причин їхнього виникнення і винних у цьому осіб;

- нестачі дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння у разі відсутності затверджених норм витрат розглядаються як наднормативні втрати, крім втрат, що виникають під час проведення науково-дослідних, дослідно-конструкторських і ремонтних робіт, для яких норми (в окремих випадках) можуть не розроблятися і не затверджуватися.

Нестачі дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння відшкодовуються згідно із Законом України "Про визначення розміру збитків, завданих підприємству, установі, організації розкраданням, знищенням (псуванням), недостачею або втратою дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння та валютних цінностей".

Нестачі, наднормативні витрати та втрати дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння не підлягають списанню на витрати виробництва промислової продукції, ювелірних, зуботехнічних та інших виробів, а також на проведення науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт, якщо є затвержені норми витрат.

Керівник ломбарду повинен вжити заходів для виявлення причин цих втрат і нестач, притягнення винних осіб до відповідальності у визначеному законодавством України порядку.

Особи, винні у нестачах або наднормативних втратах дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння і виробів з них, матеріалів, брухту і відходів, які містять дорогоцінні метали, незалежно від того, чи будуть вони притягнуті надалі до відповідальності, відшкодовують завдані збитки відповідно до законодавства України.
